

Evaluatie en actieprogramma lokaal gezondheidsbeleid in Weert

Inleiding

De gemeenteraad heeft in 2013 de nota "Lokaal gezondheidsbeleid Weert en Nederweert 2013-2016" vastgesteld. De grondslag voor de vaststelling van dit gezondheidsbeleid ligt in artikel 13, lid 2 van de Wet publieke gezondheid. Bij de totstandkoming van het lokale gezondheidsbeleid heeft de gemeente zich destijds laten inspireren door de resultaten van enkele consultatiebijeenkomsten, de landelijke gezondheidsnota "Gezondheid dichtbij" en de GGD volwassenenmonitor. Het meest recente landelijke beleid dateert van mei 2011 en is tot nu toe niet geactualiseerd. Het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport heeft door middel van een Kamerbrief eind 2015 laten weten "dat het de goede kant opgaat met de gezondheid in Nederland" ondanks de nog grote uitdagingen. Deze gunstige ontwikkelingen geven alle aanleiding om geen grote beleidswijzigingen door te voeren, maar het huidige beleid met kracht voort te zetten.

In het najaar 2016 is onder de volwassen inwoners van Nederland door de GGD-en een onderzoek ingesteld. Zo ook door de GGD Noord- en Midden-Limburg waarbij ook steekproefsgewijze Weerter volwassenen zijn uitgenodigd om deel te nemen aan dit onderzoek (schriftelijke enquête). De resultaten van dit onderzoek (de zgn. Volwassenenmonitor) worden medio 2017 verwacht. De twee bestaande speerpunten (actief leven en voorkomen eenzaamheid) worden in 2017/2018 voortgezet. Indien de resultaten van de monitor daar aanleiding toe geven, worden de acties uit het actieprogramma daarop aangepast.

De GGD heeft aan de hand van de jeugdmonitor een gemeenterapportage opgesteld onder de titel: *Niet Dippen maar Dimmen: jongeren & positieve gezondheid*. Algemene conclusie uit deze in 2016 uitgevoerde monitor is dat de meeste jongeren hun gezondheid als goed ervaren en zich gelukkig voelen. Desondanks blijkt dat jongeren te weinig bewegen en dat overgewicht een hardnekkig probleem is. Verder is het percentage jongeren dat alcohol drinkt gedaald, maar Limburgse jongeren drinken wel meer dan het landelijk gemiddelde. De activiteiten die in Weert al worden uitgevoerd op het gebied van overgewicht en opvoedingsondersteuning dienen dan ook voortgezet te worden.

Ontwikkelingen gezondheid en beleid

Gezondheid wordt steeds vaker breed en positief opgevat, zodat de focus minder ligt op de afwezigheid van ziekten en aandoeningen maar meer op de mogelijkheden die, mensen hebben om met ziekten en beperkingen om te gaan. Dit wordt ook wel positieve gezondheid genoemd.

De meeste gezondheidswinst is echter nog steeds te behalen met verbetering van de trends voor de speerpunten: roken, overmatig alcoholgebruik, (ernstig) overgewicht, bewegen, depressie en diabetes. We blijven dan ook inzetten op het stimuleren van een gezonde leefstijl voor jongeren en volwassenen en gaan de komende jaren de verbinding vormgeven tussen gezondheid en andere maatschappelijke domeinen, bijvoorbeeld gezondheid in relatie tot de omgevingswet, gezondheid in relatie tot de participatiewet en de relatie tussen armoede en gezondheid.

Programmalijnen

In de huidige nota lokaal gezondheidsbeleid zijn destijds twee programmalijnen geformuleerd:

1. Programma 'gezond en veilig opgroeien' (gericht op jeugdigen)
2. Programma 'zelfstandig en veilig ouder worden' (gericht op ouderen)

Vanuit deze programmalijnen zijn de volgende acties geformuleerd:

- a. voer primair de wettelijke taken uit (met name vanuit de taakstelling voor de GGD)
- b. voer een tweetal projecten uit op het terrein van 'jeugd':
 - overgewicht
 - opvoedingsondersteuning
- c. voer een tweetal projecten uit op het terrein van 'ouderen':
 - actief leven ouderen
 - voorkomen eenzaamheid

De oorspronkelijke planning was om voor de jaren 2015 en 2016 te beoordelen of de acties zoals vastgelegd in de lokale nota gezondheidsbeleid herzien moesten worden. Omdat de projecten op het gebied van jeugd en ouderen nog actueel zijn en ook landelijk de speerpunten niet zijn gewijzigd, heeft een dergelijke herziening niet plaatsgevonden. De bestaande activiteiten worden voortgezet en enkele nieuwe toegevoegd.

Uitvoering in 2015-2016 (evaluatie)

Onderstaand een overzicht van de uitgevoerde activiteiten in 2015 en 2016 op de vier speerpunten *opvoedingsondersteuning/overgewicht* en *actief leven/voorkomen eenzaamheid*. Een groot deel van deze activiteiten is uitgevoerd door de inzet van de combinatiefunctionarissen Zij hebben zowel voor de jeugdigen als de ouderen een belangrijke bijdrage geleverd aan de realisatie van de onderstaande activiteiten.

JEUGD	ACTIES	TOELICHTING	RESULTAAT
<i>Overgewicht</i>	Coaching op basisscholen	Ondersteuning door de combinatiefunctionaris van groepsleerkrachten bij het inrichten en verzorgen van de gymles	Wekelijks worden gymlessen verzorgd op 10 verschillende basisscholen
	Beweegprojecten op scholen	Ondersteuning van leerkrachten door de combinatiefunctionaris bij beweegactiviteiten	Deelname van 9 basisscholen aan de Nationale Sportweek
	Buurtsportactiviteiten	Urban Sport Tour; Stimuleren sport- en beweegactiviteiten in de buurt	260 buurtsport activiteiten zijn uitgevoerd waar wekelijk 157 kinderen aan hebben deelgenomen
	Sport na school	Gedurende 4 weken kunnen basisschoolleerlingen kennis maken met een sport	Op 4 locaties ingezet. Markeert 62 kinderen, Boshoven 32, Aan de Bron 51 en Stramproy 7.
	Jeugdmonitor GGD	Monitoren van de gezondheid van kinderen in het 2 ^e en 4 ^e leerjaar op scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs	Jongeren ervaren hun gezondheid als goed Overgewicht is hardnekkig Alcohol gebruik, roken en soft drugsgebruik is gedaald Sociaal economische verschillen manifesteren zich al op jonge leeftijd
	JOGG (jongeren op gezond gewicht)	Komen tot een gezonde omgeving met structureel aandacht voor een gezonde leefstijl in het algemeen en een gezond gewicht in het bijzonder	Weert is in 2016 JOGG gemeente geworden om de huidige activiteiten op het gebied van leefstijl en sport te bundelen en daardoor te versterken
<i>Opvoedingsondersteuning</i>	Consultatiebureau en jeugdarts	Periodiek gezondheid onderzoek door GGD jeugdartsen op het consultatiebureau	Signaleren en uitvoeren preventieve activiteiten van baby's tot en met kinderen van 16 jaar
	Landelijke campagne niX18	Deelname aan de landelijke campagne en diverse lokale activiteiten met als doel het beperken van alcoholgebruik onder jongeren.	Samenwerking met VTH waarbij jaarlijks meerdere activiteiten georganiseerd voor ouders, sportkantines en scholen.
	Opgroeiondersteuning	Ontmoetingsmoment voor ouders met een kind tussen de 0- 12 jaar.	12 bijeenkomsten per jaar op 3 basisscholen (Oda (Markeent, Moesel) met als thema opvoeding en leren op school
	Samen praten samen spelen	Inloopochtend voor ouders met kinderen tussen 0-4 jaar	Wekelijkse bijeenkomsten op 2 locaties (Markeent en de Uitkijktoren) over opvoeding en ontwikkeling
	Centrum Jeugd en Gezin	Verschillende vormen van opvoedondersteuning aan ouders en jeugdigen tot en met 23 jaar	Ondersteuning wordt geboden bij: eenvoudige- en complexe opvoed- en opgroevragen, psychische en psychiatrische problematiek, vragen m.b.t. een beperking of chronische ziekte, aanvragen PGB en doorverwijzing naar gespecialiseerde hulp

OUDEREN	ACTIES	TOELICHTING	RESULTAAT
<i>Actief leven</i>	Meer bewegen voor ouderen	Begeleide indoor gymnastiek voor senioren in groepsverband	Er zijn 27 groepen 'Meer bewegen voor Ouderen' actief
	Bewegen op maat*	Bevorderen van fitheid van inactieve ouderen	Ingezet als beweegmaatje; 7 inwoners en 3 stagiaires samen met een oudere (3) worden in een veilige thuissituatie eenvoudige oefeningen gedaan. Daarna aansluiten bij een activiteit met een maatje (11) of zelfstandig (8)
	Mensen met een beperking in beweging	Samenwerking Punt Welzijn en Platform Gehandicapten Weert, met als doel te zorgen dat ook mensen met een beperking een gezonde leefstijl nastreven	Beweegspreekuur gehouden bij zelfregiecentrum met als resultaat 4 intakes, 2 personen gestart bij Lyfe style Vitae; 1 bij Il Fiore (fitness)
	Beweegmakelaar	Individueel of groepsgewijs afstemmen van vraag- en aanbod naar beweegmogelijkheden	44 deelnemers ingeschreven bij de beweegmakelaar.
<i>Voorkomen eenzaamheid</i>	Bewegen op maat*	Bevorderen van sociale fitheid van inactieve ouderen	Naast meer in beweging komen heeft deze activiteit als bijkomend effect dat ouderen minder snel in een sociaal isolement terecht komen.
	Boodschappenplusbus	Gezamenlijk boodschappen doen o.l.v. vrijwilligers	Met deze bus van Punt Welzijn kunnen senioren en mensen met een beperking wekelijks zelf boodschappen doen en na afloop samen koffie drinken. Vijf keer per jaar wordt een uitstapje georganiseerd
	Ouderenorganisaties	Verenigingen die bevorderen dat ouderen kunnen blijven meedoen aan de samenleving	Wekelijkse activiteiten in dorpen en wijken voor leden van 14 ouderenorganisaties
	Dienstencentrum Ouderen 'de Roos'	Ontmoetingscentrum voor 55+ en mensen met een beperking	Zes dagen per week open met activiteiten gericht op ontmoeting, recreatie, educatie en informatie.
	Zonnebloem	Ondersteuning van mensen met een ziekte of handicap en hun begeleiders	Wekelijkse activiteiten, waaronder bezoek weduwen(naars) om isolement te voorkomen

*Dezelfde actie maar met een ander doel

Actieprogramma 2017-2018

De werkingsduur van de bestaande nota lokaal gezondheidsbeleid verlengen zal in het algemeen een voortzetting van de bestaande acties op het gebied van jeugd en ouderen inhouden. Na het verstrijken van de periode 2017-2018 wordt een nieuw actieprogramma opgesteld. Op basis van eventuele nieuwe inzichten kunnen beleidsaccenten worden toegevoegd.

JEUGD	ACTIES 2017 - 2018
<i>Overgewicht</i>	Voortzetten van; <ul style="list-style-type: none">- coaching op basisscholen- beweegprojecten op scholen- buurtsportactiviteiten- Sport na school- JOGG
<i>Opvoedingsondersteuning</i>	Voortzetten van: <ul style="list-style-type: none">- de contactmomenten op het consultatiebureau- de landelijke campagne niX 18- opgroeiondersteuning- inloopbijeenkomsten- CJG Nieuw; <ul style="list-style-type: none">- Aanpak (cyber)pesten
OUDEREN	ACTIES 2017 - 2018
<i>Actief Leven</i>	Voortzetten van; <ul style="list-style-type: none">- meer bewegen voor ouderen- bewegen op maat- mensen met een beperking in beweging- beweegmakelaar Nieuw; <ul style="list-style-type: none">- onderzoeken van de mogelijkheden voor een beweegmakelaar specifiek voor ouderen
<i>Voorkomen eenzaamheid</i>	Voortzetten van de activiteiten om isolement onder ouderen terug te dringen; <ul style="list-style-type: none">- bewegen op maat- boodschappenplusbus- activiteiten ouderenorganisaties- activiteiten 'de Roos'- activiteiten Zonnebloem Nieuw; <ul style="list-style-type: none">- deelname aan het project EU-prevent specifiek gericht op de aanpak van beginnende dementie en depressie bij senioren- organiseren van een sluitende aanpak bij dementie